

УДК 351/354(4)

К. А. Рябець, кандидат юридичних наук, доцент, докторант

Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ, Україна

**ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ЗАГАЛЬНОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ У ГАЛУЗІ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА)**

Е. А. Рябец, кандидат юридических наук, доцент, докторант

Национальная академия государственного управления при Президенте Украины, г. Киев, Украина

**ПОЛИТИКО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ОРГАНИЗАЦИОННОЙ СТРУКТУРЫ
ПУБЛИЧНОГО УПРАВЛЕНИЯ В УКРАИНЕ (НА ПРИМЕРЕ ГОСУДАРСТВЕННЫХ
ОРГАНОВ ОБЩЕЙ КОМПЕТЕНЦИИ В ОБЛАСТИ ВОДНОГО ХОЗЯЙСТВА)**

Katerina Ryabets, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Doctoral Candidate

National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, Kiev, Ukraine

**POLITICAL AND LEGAL BASIS OF THE ORGANIZATIONAL STRUCTURE OF
PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE (ON THE EXAMPLE OF STATE BODIES OF
GENERAL COMPETENCE IN THE FIELD OF WATER MANAGEMENT)**

У статті проаналізовані політико-правові засади системи органів державного управління загальної компетенції у галузі водного господарства. Досліджені конституційно-правові положення, що визначають місце та роль у державному управлінні водним господарством Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, місцевих державних адміністрацій, Ради Міністрів Автономної Республіки Крим. Виявлені неточності та прогалини у нормативно-правовій регламентації органів державного управління загальної компетенції у галузі водного господарства. Запропоноване авторське формулювання положень ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України в частині визначення системи органів державного управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.

Ключові слова: публічне управління, органи державного управління загальної компетенції, водне господарство, політика, право.

В статье проанализированы политико-правовые основы системы органов государственного управления общей компетенции в области водного хозяйства. Исследованы конституционно-правовые положения, определяющие место и роль в государственном управлении водным хозяйством Верховной Рады Украины, Кабинета Министров Украины, местных государственных администраций, Совета Министров Автономной Республики Крым. Выявлены неточности и пробелы в нормативно-правовой регламентации органов государственного управления общей компетенции в области водного хозяйства. Предложено авторское формулирование положений ч. 2 ст. 13 Водного кодекса Украины в части определения системы органов государственного управления в области использования, охраны вод и возобновления водных ресурсов.

Ключевые слова: публичное управление, органы государственного управления общей компетенции, водное хозяйство, политика, право.

The article analyzes the political and legal principles of the system of public administration bodies of general competence in the field of water management. The constitutional and legal provisions determining the place and role in the state water management of the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine, local state administrations, the Council of Ministers of the Autonomous Republic of Crimea are investigated. The revealed inaccuracies and gaps in the regulatory legal regulation of public administration bodies of general competence in the field of water management. Proposed author's wording of the provisions of Part 2 of Art. 13 of the Water Code of Ukraine as part of the definition of the system of public administration bodies in the field of water use and protection and water reproduction.

Key words: public administration, public administration bodies of general competence, water management, politics, law.

Постановка проблеми. Ключову роль у системі публічного управління мають органи державної влади. Дієвість системи вищих органів державної влади визначається не тільки юридичними приписами Основного Закону держави, але й низкою політичних чинників. У країнах розвинутої демократії взаємовідносини між вищими органами державної влади формувалися впродовж багатьох десятиріч і знайшли своє відображення не тільки у

нормативно-правових актах, але й у неписаних правилах – політичних традиціях [21, с. 5]. Своєю чергою, для України, яка сьогодні перебуває у глибокій політичній кризі, характерна низка проблем щодо ефективного формування галузевих державних політик та правових засад їх реалізації.

Зазначена проблема не обминула і галузь водного господарства, однією з основних проблем якої є недосконала політико-правова визначеність системи органів державного управління загальної компетенції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Діяльність органів державного управління загальної компетенції досліджена низкою вітчизняних науковців. Зокрема, І. Дахова дослідила поняття компетенції Кабінету Міністрів України [7], В. Дмитришина – принципи організації та діяльності Кабінету Міністрів України і Верховної Ради України [8], М. Ковалів та І. Стахура проаналізували особливості адміністративно-правового статусу Кабінету Міністрів України і місцевих державних адміністрацій [10], О. Крупчан здійснив загальну характеристику змісту їх компетенції [14] тощо.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У науковій сфері України питання органів державного управління загальної компетенції в контексті водного господарства поки що залишається нерозкритим.

Мета статті – формулювання найбільш оптимальної системи органів державного управління загальної компетенції у галузі водного господарства на підставі аналізу їх політико-правових засад.

Виклад основного матеріалу. На законодавчому рівні система органів державного управління у галузі водного господарства регламентована ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України, а саме: «Державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, районні, обласні ради, органи виконавчої влади та інші державні органи відповідно до законодавства України».

Загальні органи державного управління законодавчо наділені повноваженнями, сфера впливу яких не обмежується галуззю водного господарства. Проте вони мають безпосереднє відношення до формування та реалізації державної водної політики.

На наш погляд, ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України регламентує лише частину загальних органів державного управління в галузі водного господарства, а саме: Кабінет Міністрів України та Раду міністрів Автономної Республіки Крим. Ми вважаємо, що даний перелік повинен бути доповнений єдиним законодавчим органом державної влади – Верховною Радою України (ст. 75 Конституції України [12]). Дане твердження обґрунтовуємо тим, що завдання державного управління у галузі водного господарства полягає у здійсненні компетентними органами державної влади не тільки владно (управлінських) повноважень, але й законотворчої діяльності. Остання визначає домінуючу роль Верховної Ради України у системі органів державного управління водним господарством за рахунок прийняття нею відповідних нормативно-правових актів, які є фундаментом діяльності усіх державно-владних органів у досліджуваній галузі, а також затверджують напрями державної водної політики. Зокрема, Верховна Рада України прийняла Закон України «Про місцеві державні адміністрації» [10], яким наділила повноваженнями місцеві державні адміністрації; затвердила Законом від 21 грудня 2010 року № 2818-VI «Основні засади (Стратегію) державної екологічної політики України до 2020 року» [17] та Постановою від 5 березня 1998 року № 188/98-ВР «Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» [18].

Результатами науково-теоретичного аналізу місця та ролі Верховної Ради України в системі органів державної влади стала низка наступних науково-теоретичних суджень: парламент – представницький виборний і вищий колегіальний орган державної влади, який функціонує в умовах демократичного управління і має свої повноваження у сфері законотворчості [5, с. 138]; Верховна Рада займає провідне місце серед вищих органів державної влади, у першу чергу завдяки своїм законодавчим повноваженням, а також виступає в якості центральної ланки політичної системи України, визначаючи основні засади внутрішньої та зовнішньої політики нашої держави [8, с. 13]; незважаючи на загальновизнану рівноправність усіх ланок державного апарату, саме законодавча інституція декларує основи конституційного ладу і правового статусу особи. Дискусії про представницький характер парламенту, його місце і роль у системі державного апарату не мають за мету применшити значення інших органів державної влади. Кожна з ланок є необхідною і невід’ємною складовою влади й наділена особливим конституційно-правовим статусом. Але призначення саме парламенту полягає у вираженні волі народу та наданні їй загальнообов’язкового характеру шляхом прийняття законів [23, с. 14] та ін.

На наш погляд, досить доречним обґрунтуванням віднесення Верховної Ради України до загальних органів державного управління водним господарством є закріплення за нею таких специфічних ознак як загальнодержавний орган та орган загальної компетенції [6, с. 5].

З огляду на викладене, вважаємо за необхідне запропонувати здійснити у ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України законодавче закріплення Верховної Ради України у системі державних органів в галузі водного господарства.

Віднесення Кабінету Міністрів України та місцевих державних адміністрацій до органів державного управління загальної компетенції є досить поширеним явищем у науковому колі [10, с. 24; 2, с. 101; 7, с. 17 та ін.].

Зокрема, І. І. Дахова стверджує, що до предмету відання уряду України входить дуже широке коло суспільних відносин, його діяльність поширюється на всі сфери життєдіяльності країни, тобто Кабінет Міністрів України є органом загальної компетенції. Звідси випливає, що компетенція Кабінету Міністрів України – це сукупність визначених Конституцією і законами України повноважень, якими уряд наділяється для здійснення керівництва всією системою органів виконавчої влади України та для здійснення діяльності з регулювання суспільних відносин у всіх сферах життєдіяльності держави [7, с. 17].

Характеризуючи роль Кабінету Міністрів України як загального органу державного управління, відзначимо серед його основних повноважень у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів: 1) реалізацію державної політики у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів; 2) розпорядження внутрішніми морськими водами, територіальним морем, а також акваторією морських портів; 3) здійснення державного контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів; 4) визначення пріоритетів водокористування; 5) забезпечення розробки державних, цільових, міждержавних програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів тощо (ст. 14 Водного кодексу України).

З метою здійснення викладених повноважень у галузі водного господарства Кабінет Міністрів України співпрацює з очолюваною ним системою органів виконавчої влади (ст. 113 Конституції України), а також з Президентом України та Верховною Радою України. З цього приводу О. Крупчан наголошує, що у відносинах з Президентом України повноваження Кабінету Міністрів України стосуються насамперед його участі у виконанні указів Президента України, у реалізації відповідних повноважень останнього. Серед повноважень Кабінету Міністрів України у відносинах з Верховною Радою України він відмічає його участь у законотворчій діяльності [14, с. 47].

Значну роль у функціонуванні водного господарства у політичному контексті відіграє схвалена Кабінетом Міністрів України Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року [13].

Враховуючи політичний курс нашої держави на поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, особливої гостроти набуває питання щодо рівня ефективності діяльності місцевих державних адміністрацій.

Принагідно зауважимо думку К. Лопатюк, яка полягає в тому, що сучасний механізм здійснення державного управління на низовому рівні, а саме місцевими органами виконавчої влади, в силу численних своїх недоліків викликає неабияку потребу у системному і ґрунтовному аналізі з метою визначення шляхів його реформування [15, с. 82].

У результаті проведеного аналізу нормативно-правової бази діяльності органів місцевої державної виконавчої влади, необхідно зробити висновок, що наразі безпосереднє законодавче закріплення місцевих державних адміністрацій у системі органів державного управління в водній галузі відсутнє. Вони завуальовано прописані у ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України під поняттям «органи виконавчої влади». Для чіткої правової регламентації місця та ролі місцевих державних адміністрацій у водній галузі цього звичайно недостатньо. Тому ми пропонуємо у ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України закріпити дефініцію «органи центральної та місцевої виконавчої влади» замість поняття «органи виконавчої влади».

Конституційний статус місцевих державних адміністрацій визначений у ст. 116 Основного Закону України. Він по суті визначає місцеву державну адміністрацію місцевим органом виконавчої влади, що входить до системи органів виконавчої влади. Місцева державна адміністрація в межах своїх повноважень здійснює виконавчу владу на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а також реалізує повноваження, делеговані їй відповідною радою. Так, що стосується виконавчо-розпорядчої діяльності, то тут варто відзначити державно-владний характер такої діяльності. Тобто, передусім, місцеві органи виконавчої влади забезпечують виконання державних функцій [15, с. 84].

Положення Водного кодексу України у ст. 17² регламентують лише два повноваження місцевих державних адміністрацій у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів. Перше з них полягає у погодженні проектів водоохоронних зон, а друге – у вирішенні інших питань у галузі регулювання водних відносин, визначених законом. Останнє повноваження, на наш погляд, є законодавчо неякісним, оскільки носить бланкетний характер.

Після подій, що сталися в Україні у 2014 році, переважна більшість вітчизняних науковців, досліджуючи систему органів державного управління загальної компетенції, ігнорують аналіз діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим [10, с. 24; 2, с. 101 та ін.], або обмежуються зазначенням її в переліку суб'єктів публічної адміністрації [1, с. 78].

Поряд з цим положення ст. 134 Конституції України визначають Автономну Республіку Крим невід'ємною складовою частиною України, яка в межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішує питання, віднесені до її відання. Окрім того, ст. 17¹ Водного кодексу України регламентує досить широку компетенцію Ради міністрів Автономної Республіки Крим у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів на території Автономної Республіки Крим, відповідно до якої вона повинна забезпечувати реалізацію державної політики у галузі водного господарства, використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів; брати участь у розробленні та виконанні державних програм, розроблені та забезпечені виконання республіканських (Автономної Республіки Крим) програм використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів; задовольняти потреби населення і галузей економіки у водних ресурсах та здійснювати їх міжбасейновий перерозподіл; здійснювати проектування, будівництво і

експлуатацію водогосподарських систем та об'єктів комплексного призначення, а також заходи щодо екологічного оздоровлення поверхневих вод та догляду за ними тощо.

Відтак, вважаємо юридично обґрунтованим та актуальним положення ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України щодо правової регламентації Ради міністрів Автономної Республіки Крим у переліку органів державного управління у галузі управління і контролю за використанням і охороною вод та відтворенням водних ресурсів.

Відзначимо, що у даному переліку крім вищевикладених органів державної виконавчої влади законодавчо закріплені сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, районні, обласні ради. Окрім того, законодавець Водного кодексу України, зазначивши у положеннях ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України формулювання «та інші державні органи», визнав по суті місцеві ради державними органами. Досліджуючи компетенцію органів місцевого самоврядування визначену Конституцією України (ст. ст. 140-146) та Водним кодексом України (ст. ст. 8¹, 9, 10), ми приходимо до однозначного висновку, що вона має загальний характер для певної території.

Проте, правильність віднесення положеннями Водного кодексу України місцевих рад до державних органів, на наш погляд, є досить сумнівною.

Принагідно зауважимо, що у науковому колі відсутня думка щодо єдиного переліку системних елементів організаційної структури державного управління. З цього приводу Х. М. Марич [16, с. 125] пише, що частина вчених (А. І. Жмотов [9, с. 23], Л. В. Коваль [11, с. 25-26], В. Н. Яковлев [25, с. 61-63]) висловлює думку, що державне управління здійснюють лише органи виконавчої влади, тим самим ототожнюючи державне управління з діяльністю органів виконавчої влади.

Інші ж науковців ширше розглядають органи державного управління. Так, С. Б. Байсалов та Л. Є. Ільяшенко [3, с. 15], В. В. Петров [19, с. 177-178] та М. М. Брінчук [4, с. 227-233] до органів державного управління, крім органів виконавчої влади, зараховують і ради усіх рівнів. Зазначене відповідає положенням ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України.

Своєю чергою, ми вважаємо, що включення органів місцевого самоврядування у систему державних органів у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів суперечить положенням Конституції України. Насамперед мова йде про ст. 6, яка проголошує здійснення *державної влади* в Україні на засадах її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Наступні положення Конституції України конкретизують категорії суб'єктів здійснення державної влади, а саме: єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент (ст. 75), вищим органом у системі органів виконавчої влади – Кабінет Міністрів України (ст. 113), місцевими органами виконавчої влади – місцеві державні адміністрації (ст. 118), органами правосуддя – суди (ст. 124).

Проведений науково-теоретичний аналіз викладених конституційних положень свідчить, що органи місцевого самоврядування не належать до жодної гілки державної влади. Саме тому, на наш погляд, ототожнення органів місцевого самоврядування з державними органами необхідно вважати безпідставним.

Окреслене питання також стало об'єктом дослідження В. А. Гошовської, Л. А. Пашко та К. Ф. Задой, в результаті проведення якого вони стверджують, що місцеві ради визначаються не як органи держави, а як органи місцевого самоврядування [6, с. 5].

Окрім того, на сьогодні більшість здійснених класифікацій державних органів не включають в себе органи місцевого самоврядування. Зокрема, залежно від характеру та змісту діяльності державні органи поділяють на: законодавчі (парламент), виконавчі (уряд), правоохоронні (міліція, органи безпеки); судові (суди – вищі і місцеві), контрольно-наглядові (прокуратура, державні інспекції) [25, с. 95]; від території, на яку поширюються їх повноваження на: загальнодержавні (центральні), повноваження яких поширюються на всю

територію держави (Кабінет Міністрів України); місцеві (локальні), повноваження яких поширюються на певну частину території держави – область, район, населений пункт (місцеві адміністрації, міський суд) [24, с. 107] тощо.

Зважаючи на результати вищевикладеного дослідження вважаємо за необхідне вилучити із чинної редакції ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України, яка регламентує систему державних органів у водній галузі, положення «сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, районні, обласні ради».

Висновки і пропозиції. Проведений науково-теоретичний аналіз системи державних органів управління загальної компетенції у водній галузі свідчить про законодавчо неузгоджену їх систему. Зазначене є суттєвою перешкодою в процесі реалізації державної водної політики. Першочерговим заходом усунення даної проблеми, на наш погляд, є здійснення законодавчого закріплення найбільш оптимальної структури державного управління у галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів шляхом перегляду ч. 2 ст. 13 Водного кодексу України. Ми вважаємо, що найбільш досконалим і актуальним її змістом є наступне формулювання: «Державне управління в галузі використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів здійснюють Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи центральної і місцевої виконавчої влади та інші державні органи відповідно до законодавства України».

Список використаних джерел

1. Адміністративне право України : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. – 446 с.
2. Адміністративне право України. Т.1. Загальне адміністративне право : навчальний посібник / за ред. проф. В. В. Галунька. – Херсон : Гринь Д.С., 2015. – 272 с.
3. Байсалов С. Б. Закон и охрана природы / С. Б. Байсалов, Л. Е. Ильяшенко. – Алма-Ата : Кайнар, 1976. – 105 с.
4. Бринчук М. М. Экологическое право (право окружающей среды) : учебник для высших юрид. учеб. завед. – М. : Юристь, 1999. – 688 с.
5. Верховна Рада України: інформаційний довідник / В. О. Зайчук, Ю. В. Ясенчук, А. В. Пивовар та ін. – Вип. 3. – К. : Парламентське вид-во, 2006. – 264 с.
6. Гошовська В. А. Парламентаризм в Україні. Державно-управлінські механізми реалізації функцій законодавчої влади : навч.-метод. матеріали / В. А. Гошовська, Л. А. Пашко, К. Ф. Задоя. – К. : НАДУ, 2013. – 48 с.
7. Дахова І. І. Поняття компетенції Кабінету Міністрів України // Право і безпека. – 2003. – № 2'1. – С. 16-19.
8. Дмитришина В. А. Принципи організації та діяльності державних органів України // Право. – 2014. – № 8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/31_NG_2014/Pravo/8_178235.doc.htm.
9. Жмотов А. И. Государственное управление охраной природы в СССР / А. И. Жмотов ; под ред. В. М. Манохина. – Саратов : Изд-во Саратовского университета, 1983. – 128 с.
10. Ковалів М. В. Особливості адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2014. – № 807. – С. 22-26.
11. Коваль Л. В. Адміністративне право : курс лекцій для студ. юрид. вузів та факультетів. – К. : Вентурі, 1998. – 208 с.
12. Конституція України [Електронний ресурс] : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/page>

13. Концепція національної екологічної політики України на період до 2020 року, затв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовт. 2007 р. № 880-р [Електронний ресурс] : – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/880-2007-p>
14. Крупчан О. Загальна характеристика змісту компетенції органів виконавчої влади // Юридична Україна. – 2013. – № 8. – С. 45-49.
15. Лопатюк К. Ю. Адміністративно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. – 2010. – Вип. 12. – С. 82-86.
16. Марич Х. М. Органи державного управління рекреаційними територіями та їх компетенція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/34608/1/20_124-131.pdf
17. Основні засади (Стратегія) державної екологічної політики України до 2020 року: Закон України від 21 груд. 2010 р. № 2818-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 26. – Ст. 218.
18. Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затв. Постановою Верховної Ради України від 5 бер. 1998 р. № 188/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 38-39. – Ст. 248
19. Петров В. В. Экологическое право России : учебник. – М. : БЕК, 1995. – 557 с.
20. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квіт. 1999 р. № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст. 190.
21. Розумний М. М., Павленко І. А., Даниляк О. О., Караваєв В. С. Конституційні аспекти розподілу повноважень у системі вищих органів державної влади України. – К. : НІСД, 2015. – 27 с.
22. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : Підручник / Пер. з рос. – Харків : Консум, 2001. – 656 с.
23. Словська І. Є. Верховна Рада України в системі вітчизняного парламентаризму: конституційно-правове дослідження : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. – Одеса, 2014. – 47 с.
24. Теорія держави і права : навч. посіб. / А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 368 с.
25. Яковлев В. Н. Экологическое право / В. Н. Яковлев; отв. ред. П. С. Никитюк. – Кишинев : Штиинца, 1988. – 342 с.

References

1. Halunko V., Dikhtiievskiy P., Kuzmenko O., Stetsenko S. (2018), *Administrativne pravo Ukrainy* [Administrative Law of Ukraine]. Kherson : OLDI-PLluS [in Ukrainian].
2. Halunko V.V. (2015), *Administrativne pravo Ukrainy. T.1. Zahalne administrativne pravo* [Administrative Law of Ukraine. T.1. General administrative law]. Kherson : Hrin D.S. [in Ukrainian].
3. Baisalov S. B., Yliashenko L. E. (1976), *Zakon i ohrana prirody* [Law and nature conservation]. Alma-Ata : Kajnar [in Kazakhstan].
4. Brinchuk M. M. (1999), *EHkologicheskoe pravo (pravo okruzhayushchej sredy)* [Environmental law (environmental law)]. Moskva : Yurystъ [in Russia].
5. Zaichuk V. O., Yasenchuk Yu. V., Pyvovar A. V. (2006), *Verkhovna Rada Ukrainy : informatsiyniy dovidnyk* [Verkhovna Rada of Ukraine: information directory]. Kyiv: Parlamentske vydavnytstvo [in Ukrainian].
6. Hoshovska V. A., Pashko L. A., Zadoia K. F. (2013), *Parlamentaryzm v Ukraini. Derzhavno-upravlinski mekhanizmy realizatsii funktsii zakonodavchoi vlady* [Parliamentarism in Ukraine.

Public-management mechanisms for the implementation of legislative functions]. Kyiv: NADU [in Ukrainian].

7. Dakhova I. I. (2003), Poniattia kompetentsii Kabinetu Ministriv Ukrainy [The concept of competence of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Pravo i bezpeka. 2003. № 21. S. 16-19 [in Ukrainian].

8. Dmytryshyna V. A. (2014), Pryntsypy orhanizatsii ta diialnosti derzhavnykh orhaniv Ukrainy [Principles of organization and activity of state bodies of Ukraine] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://www.rusnauka.com/31_NG_2014/Pravo/8_178235.doc.htm [in Ukrainian].

9. Zhmotov A. Y. (1983), Hosudarstvennoe upravlenye okhranoi pryrody v SSSR [State management of nature conservation in the USSR]. Saratov : Yzd-vo Saratovskoho unyversyteta [in Russia].

10. Kovaliv M. V. (2014), Osoblyvosti administratyvno-pravovoho statusu orhaniv vykonavchoi vlady [Features of administrative and legal status of executive bodies]. Bulletin of the Lviv Polytechnic National University. Law Sciences. 2014. № 807. S. 22-26 [in Ukrainian].

11. Koval L. V. (1998), Administratyvne pravo [Administrative law]. Kyiv : [in Ukrainian].

12. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] Zakon Ukrainy vid 28 cherv. 1996 r. № 254k/96-VR [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-bp/page> [in Ukrainian].

13. Kontsepsiia natsionalnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2020 roku [Concept of the national environmental policy of Ukraine for the period till 2020] rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 17 zhovt. 2007 r. № 880-r [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/880-2007-p> [in Ukrainian].

14. Krupchan O. (2013), Zahalna kharakterystyka zmistu kompetentsii orhaniv vykonavchoi vlady [General characteristic of the content of the competence of executive authorities]. Yurydychna Ukraina. 2013. № 8. S. 45-49 [in Ukrainian].

15. Lopatiuk K. Yu. (2010), Administratyvno-pravovyi status mistsevykh orhaniv vykonavchoi vlady [Administrative and legal status of local executive bodies] Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriya 18 : Ekonomika i pravo. 2010. Vyp. 12. S. 82-86 [in Ukrainian].

16. Marych Kh. M. Orhany derzhavnogo upravlinnia rekreatsiinymy terytoriiamy ta yikh kompetentsiia [Governmental bodies of recreational territories and their competence] [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/34608/1/20_124-131.pdf [in Ukrainian].

17. Osnovni zasady (stratehiia) derzhavnoi ekolohichnoi polityky Ukrainy na period do 2020 roku [The main principles (strategy) of the state environmental policy of Ukraine for the period up to 2020] Zakon Ukrainy vid 21 hrud. 2010 r. № 2818-VI. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2818-17> [in Ukrainian].

18. Osnovni napriamy derzhavnoi polityky Ukrainy u haluzi okhorony dovkillia, vykorystannia pryrodnykh resursiv ta zabezpechennia ekolohichnoi bezpeky [The main directions of the state policy of Ukraine in the field of environmental protection, use of natural resources and ensuring environmental safety] Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 5 ber. 1998 r. № 188/98-VR. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1998. № 38-39. St. 248 [in Ukrainian].

19. Petrov V. V. (1995), Ekolohycheskoe pravo Rossyy [Environmental Law of Russia] Moskva : BEK [in Russia].

20. Pro mistsevi derzhavni administratsii [About local state administrations] Zakon Ukrainy vid 9 kvit. 1999 r. № 586-XIV. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1999. № 20-21. St. 190 [in Ukrainian].

21. Rozumnyi M. M., Pavlenko I. A., Danyliak O. O., Karavaiev V. S. (2015), Konstytutsiini aspekty rozpodilu povnovazhen u systemi vyshchykh orhaniv derzhavnoi vlady Ukrainy

[Constitutional aspects of division of powers in the system of higher bodies of state power of Ukraine]. Kyiv : NISD [in Ukrainian].

22. Skakun O. F. (2001), *Teoriia derzhavy i prava* [Theory of state and law]. Kharkiv: Konsum [in Ukrainian].

23. Slovka I. Ye. (2014), *Verkhovna Rada Ukrainy v systemi vitchyznianoho parlamentaryzmu: konstytutsiino pravove doslidzhennia* [The Verkhovna Rada of Ukraine in the system of national parliamentarism: constitutional legal study]. Odesa. [in Ukrainian].

24. Kolodii A. M., Kopeichykov V. V., Lysenkov S. L. (2003), *Teoriia derzhavy i prava* [Theory of state and law]. Kyiv : Yurinkom Inter [in Ukrainian].

25. Yakovlev V. N. (1988), *Экологическое право* [Environmental law]. Kyshynev : Shtyyntsa [in Moldavia].

Рябець Катерина Анатоліївна – кандидат юридичних наук, доцент, докторант кафедри парламентаризму та політичного менеджменту, Національна академія державного управління при Президентові України (вул. Пугачова, 12/2, м. Київ, 03057, Україна).

Рябец Екатерина Анатольевна – кандидат юридических наук, доцент, докторант кафедры парламентаризма и политического менеджмента, Национальная академия государственного управления при Президенте Украины (ул. Пугачева, 12/2, г. Киев, 03057, Украина).

Ryabets Katerina Anatolievna – Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor, Doctoral Candidate of the Chair of Parliamentarism and Political Management, National Academy of Public Administration under the President of Ukraine (Pugacheva Street, 12/2, Kyiv, 03057, Ukraine).

E-mail: rjabetz2017@gmail.com

ORCID: 0000-0003-2354-4118

Researcher ID: U-3525-2018